

Dijalogom do Hrvatske mreže za društveno poduzetništvo

FOKUS SKUPINA

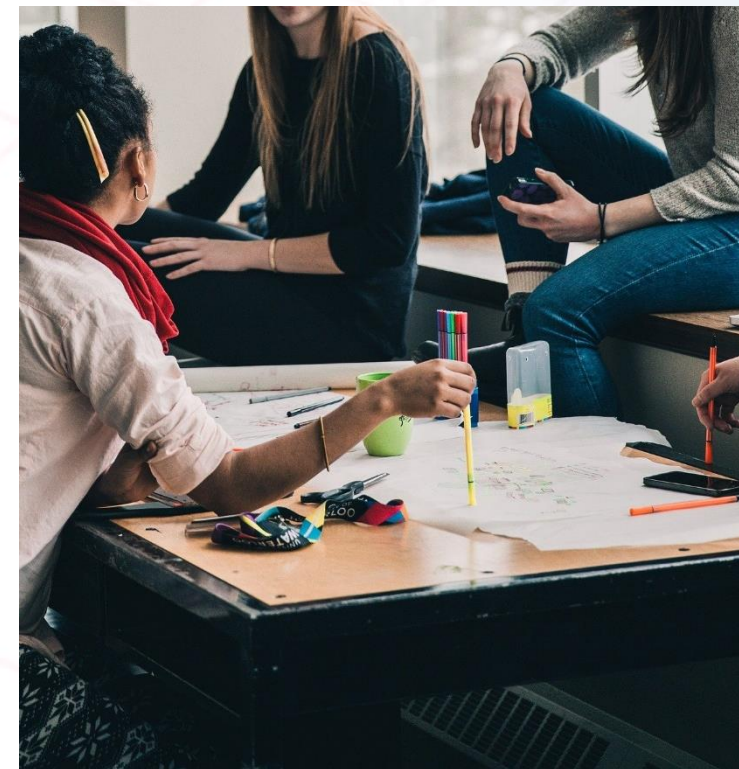
- ponovo “otkrivena” istraživačka metoda -

Sanja Tišma, IRMO

25. 03. 2021. godine

ŠTO je FOKUS SKUPINA (GRUPA)

- **kvalitativna metoda prikupljanja podataka** koja se oslanja na interakciju sudionika odabranih osobina, okupljenih u manje skupine u kojima raspravljaju o zadanim temama
- uz odgovore na postavljena pitanja (npr kroz anketu) razlika rada u fokus skupini je da se pokušava razotkriti **zašto** ljudi imaju konkretan stav prema nekoj temi (pozitivan / negativan i sl)
 - grupa od najčešće od 6 do 10 osoba
 - ljudi su okupljeni kako bi vodili diskusiju na zadanu, određenu temu
 - iznose se osobna mišljenja i ideje
 - metoda grupnog intervjua
 - interakcija moderatora i sudionika te međusobno sudionika

1950 godine u Americi (Robert Merton i Paul Lazarsfeld) – analiza utjecaja propagandnih filmova namijenjenih američkim građanima tijekom 2. svjetskog rata

OSNOVNI CILJ RADA FOKUS SKUPINE

- potaknuti **dubinsku diskusiju** kojom će se istražiti vrijednosti ili stavovi ispitanika / sudionika prema nekom problemu
 - dinamika grupe utječe na osjećaje, stavove i ponašanja sudionika
 - superioran mehanizam za **generiranje hipoteza** kad se malo zna o problemu koji se izučava
 - omogućuje **interaktivnu raspravu** o pojavama koje je teško promatrati i istraživati
 - ulaženje u **dubinu teme** istraživanja
 - mogu se dubinski istraživati **razlozi, stavovi, vrijednosti, motivi, značenja, vjerovanja**

NAČIN RADA

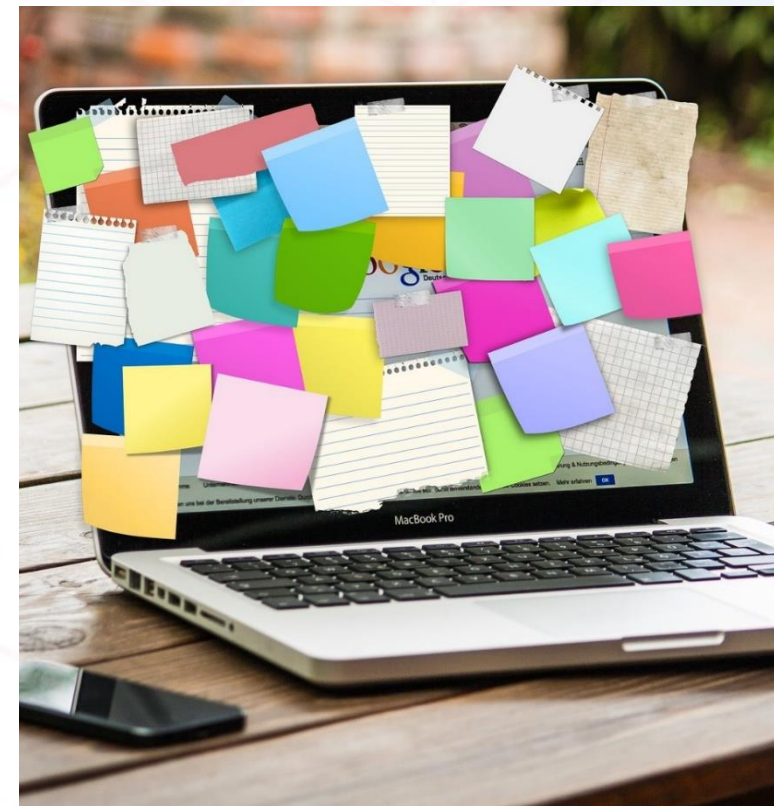
- organizirani **skup sa unaprijed pripremljenim programom**, definiranom temom / temama rasprave i vremenskim trajanjem
- ciljano **vođeni razgovor** s grupom ljudi o određenim temama

Moderator

- prethodno pripremljen
- facilitator procesa
- postavlja pitanja i vodi raspravu bez direktnog stručnog uključivanja

Pokušajmo razjasniti.....

Idemo nešto pojasniti...

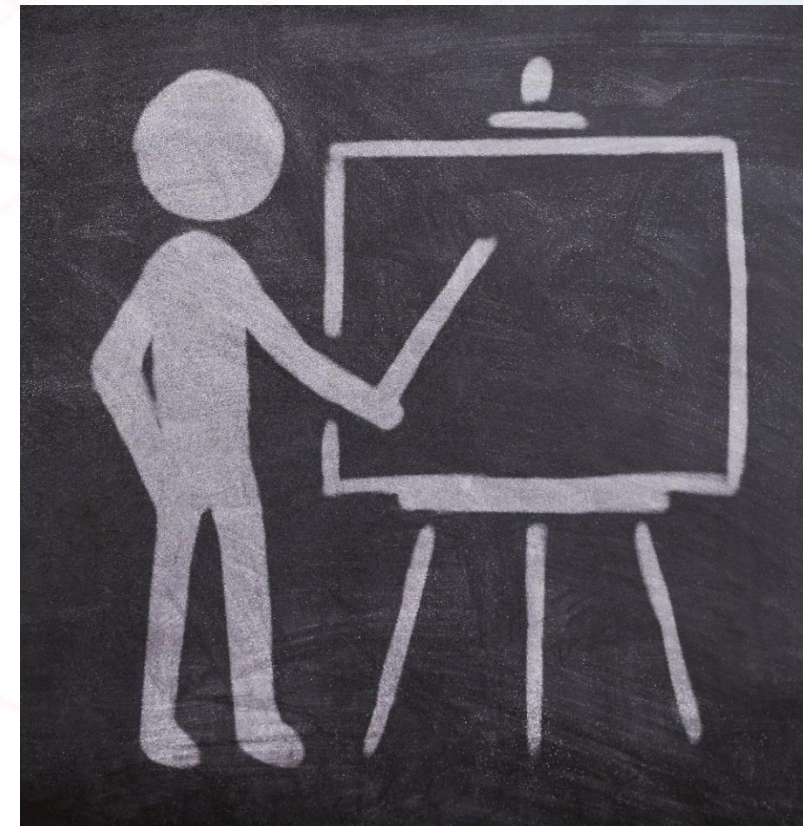

NAČIN RADA (2)

Članovi grupe

- sudionici iznose svoja mišljenja, kritike i druge informacije o **istom skupu pitanja**
 - opisuju svoje iskustvo ili svjedoče o iskustvu drugih
 - nema netočnih odgovora
-
- Ključni izvor analize i interpretacije – interakcija među ispitanicima.
 - Jasna serija koraka u provedbi

forming, storming, norming, performing, mourning (Robson Foster 1989)

KARAKTERISTIKE METODE FOKUS SKUPINE

- desetljeća uspješne primjene u **marketingu** (istraživanje tržišta) i u **odnosima s javnošću** (analiza javnih nastupa političara – da bi se omogućila daljnja poboljšanja)
- sve češća primjena u **znanstvenim istraživanjima**
- u društvenim znanostima primjenjuje se kao **komplementarna metoda**, kao nadopuna za pred-testiranje

KADA KORISTITI FOKUS SKUPINU?

- kod pokretanja **novih poslova, novih istraživanja**
- za prikupljanje **preliminarnih informacija** - prije postavljanja hipoteze istraživanja / za pripremu sadržaja upitnika kod obimnijih istraživanja
- kada su **nedovoljni nalazi** prikupljeni kroz neke druge metode istraživanja (desk istraživanje, analize podataka, intervjui)
- za otkrivanje **novih ideja** različitih sudionika
- kada trebamo saznati više o **motivaciji, pozadini** određenog događanja
- kada postoji **komunikacijski jaz** između sudionika

„ulazak u glavu“ ciljnih skupina / dionika

sadržajna svrha (produbiti nalaze istraživanja)

metodološka svrha (pripremiti daljnje istraživanje – primjer hipoteze i upitnika)

PREDNOSTI FOKUS SKUPINA

- sudionici mogu biti **otvoreniji u svojim odgovorima** nego ako ih izravno pitate
- **smanjuje se distanca** između ispitanika i sudionika
- često se aktiviraju i neke **zaboravljene teme** i detalji
- samo okruženje u grupi može **opustiti sudionike** te ih učiniti spremnijim, **ohrabriti ih** za dijeljenje svojih uvida
- informacije kroz **govora tijela** i druge neverbalne komunikacije kroz promatranje grupe grupu
- prilika za prikupljanje informacija od sudionika s **različitim iskustvima i perspektivama** u isto vrijeme

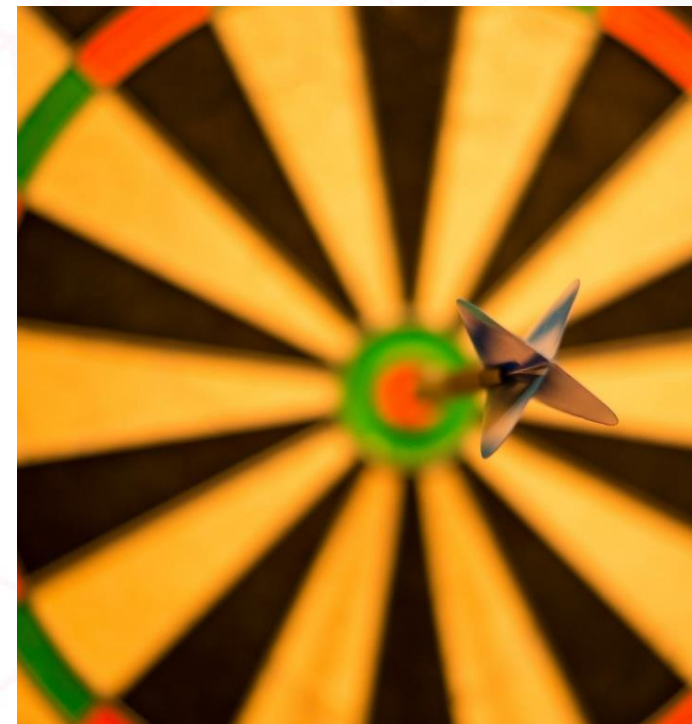
IZAZOVI RADA U FOKUS SKUPINA

- zahtijeva **više vremena, energije i novaca** od osnovnog jedan-na-jedan intervjua ili upitnika / ankete
- poteškoće u **pronalasku adekvatnih sudionika** za planiranu raspravu / temu koji su spremni sudjelovati u istraživanju
- potrebno je **vrijeme za pripremanje pitanja**, pronalaženje sudionika i planiranje cjelokupnog procesa
- **izbor moderatora**
- **izbor sudionika** (problem reprezentivnosti)
- rizik **skretanja sa teme** ako sudionici slobodno komuniciraju jedni s drugima.
- **predrasude** organizatora istraživanja metodom fokus skupine ili predrasude moderatora ne smiju utjecati na rezultate rasprave

Problem subjektivne interpretacije rezultata i problem dominiranja nekoliko članova fokus skupine tijekom rada (Skoko, Benković, 2009.)

NAŠE TEME KROZ PROJEKT – 8 FOKUS SKUPINA

- Zakonodavni okvir i društveno poduzetništvo
- Društveno poduzetništvo i mladi
- Društveno poduzetništvo, ranjive skupine I socijalne usluge
- Društveno poduzetništvo u poljoprivredi
- Komunikacijski kanali u društvenih poduzetnika i nositelja javnih politika te institute potpore
- Društveno poduzetništvo i obrazovni sustav
- Porezna politika I društveno poduzetništvo
- Državna imovina u funkciji društvenog poduzetništva

ponovno OTKRIVANJE metode FOKUS SKUPINE, posebice u kombinaciji sa drugim ISTRAŽIVAČKIM metodama

Hvala na pažnji!

sanja.tisma@irmo.hr